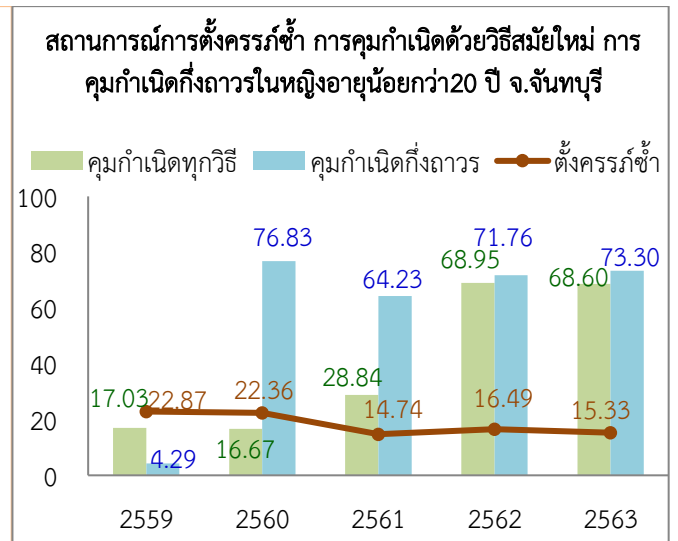
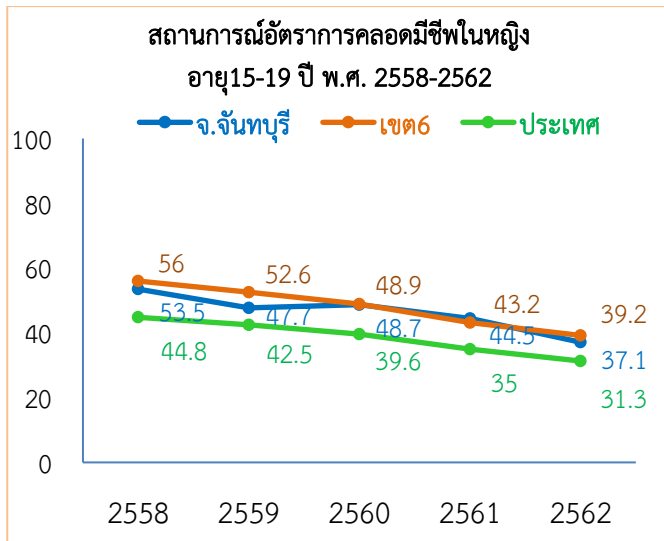

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็นที่ สุขภาพกลุ่มวัย
หัวข้อ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี
จังหวัดจันทบุรี รอบที่ 1/2564

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก : ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย
2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

สถานการณ์

เป้าหมายและผลงานปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ตัวชี้วัด		จันทบุรี	เขต 6	ประเทศ
1. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	46.88	35.49	27
	ผลงาน	28.18	27.12	27.41
2. ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	13.5	13.5	13.5
	ผลงาน	7.38	11.65	14.01
3. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอด หรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	81.15	67.10	35.87
4. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอด หรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด /ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	77.78	78.37	68.68

แหล่งข้อมูล : HDC ณ วันที่ 25 มกราคม 2564

สถานการณ์อัตราการคลอดในวัยรุ่นจังหวัดจันทบุรี ย้อนหลัง 5 ปี มีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่ปี 2558 พบอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี จากอัตรา 53.5 เป็น 37.1 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี พันคนในปี 2562

(สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์,2563) และปีงบประมาณ 2563 อัตรา 50.62 (HDC adjust ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563) ปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 อัตรา 28.18 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน สำหรับการตั้งครรภ์ข้ามี แนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่และวิธีกึ่งถาวรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผลงานไตรมาสที่ 1 พบว่าการตั้งครรภ์ข้ามีลดลง ไม่เกินค่าเป้าหมาย แต่ยังมีแม่วัยรุ่นหลังคลอดหรือแท้งประมาณ 1 ใน 5 ไม่รับบริการคุมกำเนิด ซึ่งการคุมกำเนิดเป็นมาตรการสำคัญในการลดปัญหาและผลกระทบจากการตั้งครรภ์ข้ามีในวัยรุ่น

หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (เป้าหมาย>ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.03 เป็นร้อยละ 68.60 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 ภาพรวมจังหวัดร้อยละ 81.15 ผ่านค่าเป้าหมาย โดยพบอำเภอสอยดาว ดำเนินการได้ดี ผ่านค่าเป้าหมาย (ร้อยละ 92.31)

ส่วนการได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด /ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย>ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 4.29 เป็นร้อยละ 73.30 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 ภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 77.78 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย พบ 5 อำเภอ ที่ดำเนินการได้ดีผ่านค่าเป้าหมาย ดำเนินการได้ร้อยละ 100 คือ อำเภอขลุง ท่าใหม่ แหวมสิงห์ นายายอาม และเขาคิชฌกูฏ

การตั้งครรภ์ข้ามีในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 13.5) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 22.87 เป็นร้อยละ 15.33 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 ภาพรวมจังหวัดร้อยละ 7.38 ผ่านค่าเป้าหมาย แต่พบ 2 อำเภอที่ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย คือ อำเภอแหวมสิงห์ (ร้อยละ 50.00) โป่งน้ำร้อน (ร้อยละ 14.29)

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
วัยรุ่นหลังคลอด หรือแท้งไม่รับบริการคุมกำเนิด (ประมาณ 1 ใน 5)	- พัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา - ติดตามการคุมกำเนิดแม่วัยรุ่นหลังคลอดก่อนกลับบ้านเพื่อไม่ให้พลาดโอกาสในการป้องกันฯ /ติดตามในรายที่คุมกำเนิดวิธีชั่วคราวให้คุมกำเนิดอย่างต่อเนื่องหรือ เปลี่ยนมาเป็นวิธีกึ่งถาวร - ขับเคลื่อนพ.ร.บ.การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นรับทราบสิทธิต่างๆ เช่น การฝังยาคุมกำเนิดฟรี ผ่านกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด - การสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Line account TEEN CLUB /Line group / Facebook เป็นต้น	- ศูนย์อนามัยที่ 6 มีแผนการพัฒนา ศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา ในเดือน เมษายน 2564 - จังหวัดจันทบุรีจัดประชุม คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด วันที่ 8 ธันวาคม 2563 สำคัญในการประชุม 1. รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2. ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ และเป้าหมายการดำเนินงานปี 2564 3. การเตรียมความพร้อมการประเมิน ครึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ - ศูนย์อนามัยที่ 6 สื่อสารข้อมูล ข่าวสาร และสิทธิประโยชน์สำหรับวัยรุ่นไปยัง ผู้รับผิดชอบงานของจังหวัดจันทบุรี โดย จังหวัดจันทบุรีสื่อสารข้อมูลไปเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
	- ติดตาม กำกับจัดการบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (QOF : Quality and Outcome Framework) ของเขตสุขภาพที่ 6	- ศูนย์อนามัยที่ 6 เข้าร่วมประชุมกับ สปสช. เพื่อจัดทำแนวทางการจ่าย QOF ของเขตสุขภาพที่ 6

- จังหวัดจันทบุรีมีแผนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปีงบประมาณ 2564 ดังนี้
1. ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดจันทบุรี เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อให้วัยรุ่น ผ่านกลไกการประชุม (อย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี)
 2. ดำเนินงานเชิงรุกในชุมชนตามมาตรฐานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ และศูนย์บริการอนามัยเจริญพันธุ์ในชุมชน ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ 10 อำเภอ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
 3. ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดจันทบุรี เพื่อขยาย และเพิ่มช่องทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดจันทบุรีให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่
 4. การยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย โดยโรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี เป็นสมาชิกเครือข่าย RSA (Referral System for Safe Abortion) มีบริการรับส่งต่อการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยสำหรับวัยรุ่นจากโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งในจังหวัดจันทบุรี
 5. มีแผนการประเมินเพื่อขอรับรองการขับเคลื่อนงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์และมาตรฐานการบริการคลินิกสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (ต่อเนื่อง) ในช่วงเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2564
 6. การจัดการบริการวางแผนครอบครัวในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี โดยโรงพยาบาลทุกแห่งสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี สนับสนุนให้มีบริการวางแผนครอบครัวสำหรับหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยเน้นการจัดการบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวร

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2564

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	ชลุง	ท่าใหม่	โป่งน้ำร้อน	มะขาม	แหลมสิงห์	สอยดาว	แก่งหางแมว	นายายอาม	เขาคิชฌกูฏ	ภาพรวมจังหวัด	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	3,294	1,069	1,591	1,388	729	628	1,962	1,153	761	730	13,305	161,172	1,569,974
		ผลงาน	16	5	5	9	3	2	14	9	4	6	73	770	7,278
		อัตรา	4.86	4.68	3.14	6.48	4.12	3.18	7.14	7.81	5.26	8.22	5.49	4.78	4.64
		อัตรา Adjust	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.18	27.12
2.	การตั้งครรภ์ซ้ำ ในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	70	2	6	7	1	2	13	11	7	3	122	1,365	11,217
		ผลงาน	6	0	0	1	0	1	0	1	0	0	9	159	1,571
		ร้อยละ	8.57	0.00	0.00	14.29	0.00	50.00	0.00	9.09	0.00	0.00	7.38	11.65	14.01
3.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	70	2	6	7	1	2	13	11	7	3	122	1,371	11,217
		ผลงาน	60	1	2	6	0	1	12	9	6	2	99	920	4,024
		ร้อยละ	85.71	50.00	33.33	85.71	0.00	50.00	92.31	81.82	85.71	66.67	81.15	67.10	35.87
4.	ร้อยละของหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	60	1	2	6	0	1	12	9	6	2	99	920	4,026
		ผลงาน	46	1	2	5	0	1	6	8	6	2	77	721	2,765
		ร้อยละ	76.67	100.00	100.00	83.33	0.00	100.00	50.00	88.89	100.00	100.00	77.78	78.37	68.68

แหล่งข้อมูล : HDC ณ วันที่ 25 มกราคม 2564

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ไม่มี

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 การค้นหาต้นแบบ หรือ Best Practice การให้คำปรึกษาทางเลือกการคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่นหลังคลอด หรือแท้ง

4.1.2 ประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้บริการสายด่วนให้คำปรึกษา 1663 ให้เข้าถึงง่าย สะดวก และเอื้อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้เพิ่มมากขึ้น

4.1.3 สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4.1.4 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานรายอำเภอ ในหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ

4.1.5 กรณีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามารถปรึกษาได้ทางสายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม โทร. 1663 หรือ เพจเฟซบุ๊ก 1663 สายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 พัฒนากลไกขับเคลื่อน พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากระดับประเทศสู่ระดับ เขต และจังหวัด

4.2.2 การพัฒนาโปรแกรม HDC เนื่องจากประมวผลในโปรแกรม HDC ยังคลาดเคลื่อน โดยพบว่าข้อมูล ผลงานการคลอด ไม่สัมพันธ์กับข้อมูลเป้าหมายของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี

ผู้รายงาน นางนงลักษณ์ สุขเอี่ยม

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 3 กุมภาพันธ์ 2564

โทร : 082-4740588

E-mail : pungluck7580@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : แพทย์หญิงสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย

ตำแหน่ง: นายแพทย์ชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี 3 กุมภาพันธ์ 2564

โทร : 081 647 8119

E-mail : suneemuk@ymail.com